

IZVESTAJ IZ REGIONA: PREKINUTO SUDJENJE OTMICARU VOJNIH POSMATRACA

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Tuzilastvo je privelo kraju izvodjenje dokaza u sudskom postupku protiv bosanskog Srbina optuzenog za zarobljavanje vojnih staresina UN-a

Nakon sto je Tuzilastvo privelo kraju iznosenje vlastitih dokaza, protekle je sedmice odloženo sudjenje kanadskom Srbinu, optuzenom da je 1995. ucestvovao u otmici pripadnika UN-a u Bosni.

Nikolas Ribic (Nicholas Ribich), star 28 godina, rođen u Srbiji, optuzen je kao pripadnik jedinice bosanskih Srba koja je zarabila kanadske vojnike iz sastava UNPROFOR-a, tj. vojnih snaga UN-a.

Optuzeni je, navodno, iz vojne kancelarije koja se nalazila na Palama (u prestonici srpske republike), 26. maja 1995. izvrsio otmicu jednog kanadskog i jednog ceskog kapetana - Patrika Rehnera (Patrick Rechner) i Oldrica Zidlika (Oldrich Zidlik).

Sudjenje pred porotom pocelo je 7. oktobra, ali je u ponedjeljak, nakon sto su izneseni svi dokazi optuzbe, odgodjeno za 9. decembar.

Da bi izbegli vazdusne napade NATO-a, bosanski su Srbi, navodno, kao taoce koristili pripadnike mirovnog kontingenta UN-a.

Prikazan je i televizijski snimak - koji je u to vreme emitovan na BBC-u i CNN-u - na kome se mogao videti Rehner kako stoji privezan za gromobran, usred jednog skladista municije.

Ribic, koji je inace odrastao u predgradju Edmontona (Alberta), Kanadu napusta 1995. i prikljucuje se srpskoj vojsci u Bosni.

Navodno je sve do kraja rata ucestvovao u borbama, da bi se potom preselio u Nemacku. Tamo je s devojkom ziveo sve do 1999., a onda je, na zahtev Kanade, uhapsen.

Iste godine izrucen je Kanadi: zatim je, uz kauciju od 200.000 kanadskih dolara, pusten na slobodu.

U Kanadi zivi veliki broj Srba i Hrvata, od kojih su mnogi, u potrazi za boljim zivotom, sa Balkana stigli jos krajem sezdesetih i pocetkom sedamdesetih godina. Veliki broj njih, medjutim, prispeo je i devedesetih, bezeci od rata.

Vise stotina Srba i Hrvata, rodjenih u Kanadi, ucestvovalo je u ratovima koji su na Balkanu vodjeni tokom devedesetih. Gojko Susak, pokojni hrvatski ministar obrane, takodjer je zivio u Kanadi, kamo je dosao kao emigrant iz tadašnje Jugoslavije.

Smatra se da je slucaj Ribic prvi u kome je jedan kanadski drzavljanin optuzen za hvatanje talaca izvan same Kanade.

Kanadski krivični zakonik, pre više od deset godina, dopunjen je odredbama zahvaljujući kojima su postala moguća i suđenja za tu vrstu zločina. Ukoliko bude osuđen, Ribić bi mogla biti izrečena i maksimalna kazna – doživotna robija.

Tuzioci tvrde da je Ribić učestvovao u zarobljavanju dvojice oficira UN-a, te da je upravo njemu – buduci da zna engleski – bilo povereno da posredstvom radio-veze pročita ultimatum upućen stabu UN-a.

Ultimatum koji je tom prilikom navodno izgovoren glasio je: “Obraca vam se jedan pripadnik vojske bosanskih Srba. Posmatraci UN-a nalaze se u našem skladistu municije. Ukoliko se bombardovanje nastavi, oni će prvi stradati. Jasno?”

Zidlik se na suđenju pojavio kao svedok. On se prisetio razgovora koji je s Ribićem vodio prilikom njihovog prvog susreta. “Pitao sam ga otkud on tamo”, kaže Zidlik. “A on mi je odgovorio: ‘Imam dobar razlog za to. Pitao sam: ‘Koji je to razlog?’ A on je uzvatio: ‘Zelim da se borim protiv Muslimana.’”

Zidlik je potvrdio da je upravo Ribić poslao radio-poruku stabu UN-a, rekavši da se moraju obustaviti vazdušni napadi ili će u protivnom zivoti posmatraca biti dovedeni u pitanje.

On je ispričao kako su on i njegov kolega ipak uspeli da se oslobode, uprkos tome što su im pre odlaska srpskih vojnika bile stavljene lisice, te kako bi – da je kojim slučajem i bilo dodatnih vazdušnih napada – svakako uspeli da pobegnu.

Zidlikovo svedočenje otkrilo je i nedoumice koje su postojale u vezi s operacijama UN-a. On je pročitao navode iz dnevnika koji je u to vreme vodio, a u kome se pitao zbog čega se bombarduju samo srpski ciljevi, buduci da međunarodna organizacija time stvara utisak da staje na stranu bosanskih Muslimana.

Kritikovao je i odluku da se odobre vazdušni napadi na okolinu Pala, a da se pre toga ne evakuisu posmatraci UN-a.

Kao svedok pojavio se i Martin Bel (Martin Bell), nekadašnji ratni dopisnik BBC-a koji se u vreme vazdušnih napada zatekao na Palama.

On je potvrdio autentičnost video-snimaka koji prikazuju hvatanje talaca. Te snimke upravo je on i prosledio BBC-u, koji ih je nakon toga pustio u svet.

U središtu pažnje, tokom citavog suđenja, ostaje ono što mnogi vide kao ključni trenutak bosanskog rata – jedno od najtežih ponizenja koje su pretrpele UN, nakon kojeg je NATO odlučio da krene u odlučnu akciju protiv srpskih vojnih snaga.

Suđenje se nastavlja.

Alban Mitrušić je saradnik IWPR-a.

Focus: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/izvestaj-iz-regiona-prekinuto-sudjenje>